

Financiële verantwoording 2014

De Onderwijsspecialisten

Inhoudsopgave

1	Jaarverslag Raad van Toezicht	3
2.	Bestuursverslag	6
2.1	Algemeen	6
2.2	Planning & Control	9
2.3	Treasurybeleid 2014	9
2.4	Vermogenspositie De Onderwijsspecialisten	9
2.6	Continuïteitparagraaf	13
3.	Jaarrekening	16
3.1	Grondslagen voor waardering	16
	3.1.1 Algemeen	16
	3.1.2 Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling	16
3.2	Balans (na resultaatbestemming)	20
3.3	Staat van baten & lasten	22
3.4	Kasstroomoverzicht	23
3.5	Toelichting balans	24
	3.5.1 Materiële vaste activa	24
	3.5.2 Vorderingen	25
	3.5.3 Liquide middelen	28
	3.5.4 Eigen Vermogen	28
	3.5.5 Voorzieningen	30
	3.5.6 Kortlopende schulden	31
	3.5.7 Niet in de balans opgenomen verplichtingen	34
	3.5.8 Verbonden partijen	34
3.6	Toelichting Staat van Baten & Lasten 2014	34
	3.6.1 Rijksbijdrage	35
	3.6.2 Overige baten	38
	3.6.3 Personele lasten	39
	3.6.4 Bezoldiging bestuurders en toezichthouders	40
	3.6.5 Afschrijvingen	40
	3.6.6 Huisvestingslasten	41
	3.6.7 Overige lasten	41
	3.6.8 Financiële baten	43
4.	Overige gegevens	44
4.1	Controleverklaring	44
4.2	Resultaat	45
4.3	Gebeurtenissen na balansdatum	45
5.	BIJLAGEN onderdeel uitmakend van de jaarrekening	46
5.1	Algemene instellingsgegevens	46
5.2	De organisatiestructuur	48
5.3	Bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen	49

1 Jaarverslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft als verantwoordelijkheid toezicht te houden op het functioneren van de organisatie in het algemeen en het College van Bestuur in het bijzonder. Aan die belangrijke functie binnen De Onderwijsspecialisten geeft de Raad van Toezicht inhoud door het College van Bestuur met raad terzijde te staan en als klankbord beschikbaar te zijn. Maar ook door op basis van haar verantwoordelijkheid de begroting, het jaarverslag en het strategisch beleid goed te keuren vervult de Raad van Toezicht haar toezichhoudende rol voor de organisatie.

Belangrijke aandachtspunten voor de Raad van Toezicht zijn:

- De kwaliteit van het door de organisatie geboden onderwijs.
- Rechtmatig en integer bestuur en beheer van de organisatie.
- Rechtmatige verwerving van de middelen en de doelmatigheid van de bestemming daarvan.

Samenstelling Raad Van Toezicht

De Raad van Toezicht bestond op 1 januari 2014 uit de volgende personen:

Functie	Naam	Deelname commissie
Voorzitter	: De heer H. Luchtmeijer	Voorzitter Remuneratiecommissie
Lid	: De heer J.H.J. Baardemans	Lid Auditcommissie
Lid	: De heer C. Donker	Lid Remuneratiecommissie
Lid	: De heer D.H. van Uitert (op voordracht GMR)	Lid Commissie Onderwijskwaliteit
Lid	: Mevrouw J. Pijl	Voorzitter Auditcommissie
Lid	: De heer J.H. Bootsma	n.v.t.
Lid	: Mevrouw M. van Etteger	Voorzitter Commissie Onderwijskwaliteit

In 2014 heeft de heer J.H. Bootsma zijn zitting in de Raad van Toezicht per 1 november 2014 om persoonlijke redenen beëindigd. De zittingstermijn van de heer J.H.J. Baardemans, de heer C. Donker en de heer D.H. Van Uitert verliep op 31 december 2014. Alle drie leden waren herbenoembaar en in de vergadering van de Raad van Toezicht van december 2014 is het besluit genomen hen voor een tweede periode te benoemen.

Hieronder volgt een korte beschrijving van de belangrijkste onderwerpen in 2014.

Strategisch beleid van de organisatie

Het strategisch beleid wordt één maal per vier jaar op hoofdlijnen vastgesteld. De Raad van Toezicht bespreekt dan het strategisch beleidsplan van het College van Bestuur. Na een bespreking met het College van Bestuur geeft de Raad van Toezicht haar goedkeuring aan dit plan. Jaarlijks stelt het College van Bestuur in september een kaderbrief op, waarin zij de actuele ontwikkelingen en de zaken uit het strategisch beleidsplan met elkaar verbindt tot een beleidskader voor het daarop volgende kalenderjaar. De thema's voor deze kaderbrief worden met de Raad van Toezicht besproken.

Jaarverslag en Jaarrekening 2014

De Raad van Toezicht heeft kennis genomen van het jaarverslag van het College van Bestuur over 2014 en heeft vervolgens de jaarrekening over 2014 goedgekeurd. De jaarrekening en de bevindingen van de externe accountant zijn in juni 2015 besproken in de vergadering van de Raad van Toezicht, in het bijzijn van het College van Bestuur en de externe accountant.

Kwaliteit van het onderwijs

De Raad van Toezicht heeft in een evaluatie van zijn functioneren onder meer gesproken over de wijze waarop er beter kan worden toegezien op de kwaliteit van het onderwijs binnen de beide stichtingen. De Raad van Toezicht heeft deze voorstellen besproken met het College van Bestuur en op basis hiervan is afgesproken dat er een commissie Onderwijskwaliteit wordt ingericht. Deze commissie, bestaande uit mevrouw Van Etteger en de heer Van Uitert zal in overleg treden met het College van Bestuur over de wijze waarop de Raad van Toezicht geïnformeerd gaat worden over de kwaliteit van het onderwijs in de scholen van beide stichtingen. De commissie Onderwijskwaliteit heeft een voorbereidende taak ten behoeve van het bespreken van onderwerpen over dit thema in de vergaderingen van de Raad van Toezicht.

Passend Onderwijs

De Raad van Toezicht heeft periodiek de beleidsontwikkelingen van het Passend Onderwijs besproken met het College van Bestuur en adviezen gegeven voor de te maken beleidskeuzes. In 2014 is er met name gesproken over de wijze waarop het College van Bestuur de belangen van de organisatie een plek probeert te geven in de nieuwe samenwerkingsverbanden.

Samenwerking met andere (school)besturen

De Raad van Toezicht heeft het College van Bestuur geadviseerd in een aantal samenwerkingstrajecten met andere scholen en/of schoolbesturen. De Raad van Toezicht heeft hierbij haar goedkeuring gegeven aan de intentieovereenkomst voor een onderzoek naar de samenwerking met De Brouwerij. In haar vergadering van december 2014 heeft De Raad van Toezicht goedkeuring gegeven aan de eerste tussenrapportage van dit onderzoek. Het eindrapport met het voorgenomen besluit van het College van Bestuur wordt in juni 2015 verwacht.

Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR)

Raad van Toezicht-lid de heer Van Uitert is door de GMR en voorgedragen om namens de Raad van Toezicht de verbinding tussen GMR en Raad van Toezicht te onderhouden. Tussen de GMR en het betrokken lid van de Raad van Toezicht is regelmatig overleg. De heer Van Uitert overlegt regelmatig met de voorzitter van de GMR en bezoekt één keer per jaar de GMR-vergadering. Ook worden de verslagen van de GMR-vergaderingen aan hem doorgestuurd. Tevens is er een gesprek gevoerd tussen een afvaardiging van de Raad van Toezicht en de GMR. Hierin is de bestaande overlegstructuur geëvalueerd. Geconcludeerd is dat deze goed voldoet, maar dat er behoefte is aan een jaarlijkse gezamenlijke bijeenkomst van de Raad van Toezicht, de GMR en het College van Bestuur. Deze bijeenkomst zal voortaan elk jaar gepland worden, waarbij er een thema wordt gekozen waarover de deelnemers met elkaar in gesprek gaan.

Auditcommissie

De Raad van Toezicht heeft een Auditcommissie ingesteld. Deze commissie bestaat uit de Raad van Toezicht-leden mevrouw Pijl en de heer Baardemans en heeft regelmatig overleg met het College van Bestuur en de directeur Centrale Diensten/controller.

In deze vergaderingen worden onderwerpen voorbereid die later op de agenda van de Raad van Toezicht komen. Dit betreft o.a. de managementletter, de begroting en de jaarrekening, de periodieke financiële rapportages en het treasuryplan. Daarnaast komen ook incidentele zaken aan bod, zoals bijvoorbeeld de voorbereiding van de opdrachtverstrekking voor een due diligence.

Remuneratiecommissie

In 2014 heeft de Raad van Toezicht de Remuneratiecommissie ingesteld. Deze commissie bestaat uit de Raad van Toezicht-leden de heer Luchtmeijer en de heer Donker. Zij hebben tweemaal per jaar overleg met het College van Bestuur omtrent o.a. het functioneren van het CvB. De commissie heeft een voorbereidende en adviserende rol richting de Raad van Toezicht.

Strategisch huisvestingsbeleid

De belangrijke ontwikkelingen op het gebied van huisvesting worden door het College van Bestuur besproken met de Raad van Toezicht. In 2014 is er onder meer gesproken over de veranderingen in het overheidsbeleid op dit gebied en de consequenties hiervan voor de organisatie. Op basis hiervan is een projectplan besproken dat voorziet in het opstellen van een nieuw strategisch huisvestingsplan. Hierin worden o.a. ook de consequenties opgenomen van de doordecentralisatie van het buitenonderhoud van de onderwijsgebouwen van de gemeenten naar de schoolbesturen. Verder is er ook gesproken over de diverse (nieuw)bouwprojecten die lopen in o.a. Arnhem, Oosterbeek, Deventer en Lichtenvoorde. De Raad van Toezicht heeft hierbij het College van Bestuur van adviezen voorzien die het College van Bestuur mee neemt in de verdere uitwerking van deze projecten.

Compliance Corporate Governance

Goed bestuur draagt bij aan goed onderwijs voor ieder kind. De uitgangspunten van goed bestuur gaan over onderwerpen als: scheiding van bestuur en toezicht, vaststellen van het toezichtkader en verantwoording afleggen aan derden, maar ook over het bevorderen van een cultuur waarin de professionals gestimuleerd worden met elkaar in gesprek te gaan om de kwaliteit van het eigen en elkaars professionele handelen te versterken. De Raad van Toezicht conformeert zich nadrukkelijk aan deze uitgangspunten. In dit jaar heeft de Raad van Toezicht een start gemaakt met de evaluatie van haar eigen functioneren en hierbij nadrukkelijk de richtlijnen van de governance code van het onderwijs betrokken. Deze evaluatie is in 2014 afgerond en in overleg met het College van Bestuur is een aantal afspraken aangepast. Zo is onder andere afgesproken dat er een commissie onderwijskwaliteit wordt ingericht en een remuneratiecommissie. Beide commissies zijn in 2014 ingericht en de reglementen voor deze commissies zijn vastgesteld.

Arnhem, 17 juni 2015

Raad van Toezicht
De Onderwijsspecialisten

H. Luchtmeijer,
Voorzitter

2. Bestuursverslag

2.1 Algemeen

Verantwoorden van wat we als onderwijsorganisatie doen met de publieke middelen die we daarvoor krijgen, krijgt een steeds nadrukkelijker plaats in ons dagelijks werk. Ouders, collega-scholen, Ministerie van OC&W, Inspectie, samenwerkingspartners, maar ook de Raad van Toezicht willen geïnformeerd worden over de wijze waarop wij invulling geven aan ons dagelijks werk.

Verantwoorden staat niet op zichzelf, maar maakt onderdeel uit van 'good governance'. Het bestuursverslag bij de jaarrekening 2014 richt zich op de publieke verantwoording van de besteding aan ons toevertrouwde middelen, maar wil ook bijdragen aan het draagvlak voor de beleidskeuzen en de leer- en verbeterfunctie daarvan. Daarbij richtten wij ons als College van Bestuur niet alleen op verantwoording in de verticale lijn naar de Raad van Toezicht, Inspectie en Ministerie, maar ook op verantwoording in horizontale lijn naar collega's, ouders en samenwerkingspartners.

De Onderwijsspecialisten omvat de rechtspersonen 'Stichting ter bevordering van basisonderwijs, speciaal onderwijs, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs aan leerlingen met een beperking' voor cluster 3 onderwijs en 'Stichting Orthopedagogische Onderwijsinstellingen Arnhem en omstreken' voor cluster 4 onderwijs. Beide stichtingen brengen een jaarverslag uit. De gezamenlijke informatie is in beide jaarverslagen gelijk, aangevuld met stichting specifieke informatie.

Passend Onderwijs

In 2014 hebben de ontwikkelingen rond het Passend Onderwijs een nadrukkelijke stempel gedrukt op de activiteiten. Per 1 augustus 2014 werd de stelselherziening ook in de praktijk een feit. De Onderwijsspecialisten hebben in het herziene stelsel nadrukkelijk positie genomen: onvoorwaardelijk nemen wij de verantwoordelijkheid voor een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor leerlingen met een speciale ondersteuningsvraag. Voor onze partners in het reguliere onderwijs, maar ook binnen de zorg en de jeugdhulpverlening, zijn we aanspreekbaar op expertise en gespecialiseerde kennis rond leerlingen met een (onderwijs)beperking.

De eerste helft van 2014 stond nadrukkelijk in het teken van de bestuurlijke inrichting van de samenwerkingsverbanden. Het College van Bestuur participeert bestuurlijk in 17 samenwerkingsverbanden. Behalve de formele vormgeving van de samenwerkingsverbanden, werd in de loop van 2014 een start gemaakt met de verdere inhoudelijke inrichting. De inhoudelijke inrichting zal in de loop van 2015 nadrukkelijker verder vorm gaan krijgen. De scholen van De Onderwijsspecialisten namen in 2014 de rol als dé natuurlijke partner voor het verzorgen van (voortgezet) speciaal onderwijs en hét expertisepunt op het gebied van kennis en kunde voor de leerlingen binnen het samenwerkingsverband met een zware ondersteuningsvraag. 2015 zal in het teken staan van een actieve deelname van onze scholen aan de samenwerkingsverbanden in de omgeving van de school, dit om als speciaal onderwijs zichtbaar en herkenbaar te zijn. Hierbij horen ook onze medewerkers uit de voormalige ambulante begeleiding, deze bieden binnen de nieuwe structuren van de samenwerkingsverbanden in velerlei vormen hun expertise aan. Met de verschillende samenwerkingsverbanden wordt besproken in welke vorm deze expertise voor de reguliere scholen binnen het samenwerkingsverband behouden kan worden.

Bij overeenstemming over de wijze van de inzet van deze expertise, is het ons doel de afspraken vast te leggen in een meerjarige overeenkomst.

De stelselvoorziening Passend Onderwijs in 2014 stond niet op zichzelf. Naast de invoering van het Passend Onderwijs vonden er transities plaats in diverse wetgevingen, zoals de wet op de Jeugdzorg, de Participatiewet, de WMO, AWBZ en WLZ. Voor een belangrijk deel van onze leerlingen hadden en hebben deze veranderingen grote gevolgen voor het benodigde ondersteuningsaanbod. Met name voor leerlingen die in combinatie gebruik maken van (speciaal) onderwijs en zorg, is de onzekerheid op welke manier de benodigde ondersteuning vormgegeven kan worden aanhoudend groot. Bij onze scholen betreft dit met name de leerlingen die leerroute één of twee volgen. De Onderwijsspecialisten nemen, daar waar eenduidigheid over de wettelijke kaders nog ontbeerd wordt, verantwoordelijkheid naar leerlingen, ouders en de betrokken partners.

Onderwijskwaliteit

In 2014 is veel aandacht besteed aan de verbetering van de kwaliteit van het onderwijsaanbod. Op basis van de uitgangspunten van het kwaliteitsbeleid is de opbrengstgerichtheid verder versterkt. De geïntroduceerde jaarverslagen van de scholen en de start van interne audits hebben in hoge mate bijgedragen aan de kerndoelstelling "kwaliteit van onderwijs". Gestreefd wordt naar excellente kwaliteit in de meest brede zin van het woord (bron Kaderbrief 2015).

In het kader van zowel de Kwaliteitswet vso als de Participatiewet stond in 2014 arbeidstoeleiding nadrukkelijk op de agenda van de vso-scholen. Met name de Participatiewet heeft wat betreft het arbeidsmatig toekomstperspectief verstrekkende gevolgen voor een belangrijk deel van de vso-leerlingen. Grote wijzigingen in bestaande systemen en regelingen als WAJONG, sociale werkvoorziening en berekening loonwaarde, vragen een actieve rol van De Onderwijsspecialisten. In het kader daarvan heeft de Vak & Expertisegroep Arbeidstoeleiding in 2014 een extra financiële impuls uit het interne Innovatiefonds ontvangen. Hiermee is PATO (Project ArbeidsToeleiding Onderwijs) geïnitieerd.

Vanuit de kwaliteitsagenda van 2014 is extra aandacht besteed aan de deskundigheidsbevordering van medewerkers. Op basis van een meerjarig opleidingsplan is sinds 2013 een scholingscoördinator aangesteld. In 2014 is een organisatiebreed scholingsplan geëffectueerd. Veel aandacht is besteed aan de professionalisering van leerkrachten. Er zijn bovenschoolse scholingstrajecten geïnitieerd om de professionaliteit en kennis van medewerkers te vergroten en om het opbrengst-gericht werken te bevorderen. De investeringen in professionalisering zijn mede gefinancierd uit de extra incidentele middelen van het ministerie van OC&W (Prestatiebox).

In het schooljaar 2013-2014 is het ICT-beleidsplan voor De Onderwijsspecialisten vastgesteld. Hieraan is een periode vooraf gegaan, waarin met name de discussie over de juiste koers rond het onderwerp ICT en de betekenis daarvan voor onze leerlingen, centraal stond. In 2014 is een start gemaakt met de uitvoering van de in het beleidsplan geformuleerde doelen. Er is een aanvang gemaakt met het vormgeven van gepersonaliseerd leren. Ook is gestart met het gebruik van tablets in de klas en het opzetten van een scholingsprogramma voor de medewerkers. Daarnaast is een oriëntatie op een nieuw leerlingvolgsysteem gestart. Hierbij wordt samengewerkt met een viertal andere schoolbesturen binnen het (voortgezet) onderwijs. Het traject wordt ondersteund door het landelijk expertisecentrum speciaal onderwijs (Lecso) en Kennisnet.

Medezeggenschap

Binnen de Personele Unie zijn er in formele zin twee GMR'en. In 2014 heeft het College van Bestuur in een gecombineerde setting structureel overleg gevoerd met beide organen. Belangrijke onderwerpen van overleg in 2014 waren de planvorming rond de invoering van een nieuw generiek functiehuis, de gesprekkencyclus, de werkkostenregeling, het eigen risicodragerschap voor het ziekteverzuim, de aangepaste klachtenregeling en gedragscode, het ICT beleid en de intentie tot intensivering van de samenwerking met De Brouwerij. De GMR heeft in 2014 ook overleg gevoerd met een vertegenwoordiging van de Raad van Toezicht.

Mobiliteit

De ontwikkelingen als gevolg van de invoering van het Passend Onderwijs, maar ook vanuit de aanpalende regelgeving én demografische leerlingenontwikkelingen, vragen om een actief personeelsbeleid. Om adequaat in te kunnen springen op deze ontwikkelingen is in 2014 een nieuw meerjarenbeleidsplan met kaders voor het integraal personeelsbeleid vastgesteld.

Belangrijke aandachtspunten hierbij vormen o.a. mobiliteit & flexibiliteit. De effecten van krimp van de leerlingenaantallen, de verdere ontwikkelingen vanuit het Passend Onderwijs en bezuinigingen van de Rijksoverheid leiden naar verwachting tot een daling van de Rijksbijdrage en afbouw van de werkgelegenheid. In het bestuursformatieplan 2014-2015 werd deze verwachting reeds onderkend. Ook het formatieplan 2015-2016 gaat uit van een reductie van de huidige personele formatie.

Doelstelling is de reductie te realiseren met handhaving van het werkgelegenheidsbeleid. In 2014 is erop gestuurd de afname van de formatie te realiseren door natuurlijk verloop (o.a. mobiliteit en pensionering). Door het slimmer omgaan met vervanging en met name door het niet verlengen van tijdelijke aanstellingen. Ook in 2015 wordt ernaar gestreefd de werkgelegenheidsgarantie te handhaven.

Klachtenregeling

In 2014 is de bestaande klachtenregeling herzien. De voor de scholen geldende klachtenregeling kent een aantal aanspreekmogelijkheden: de (in- of externe) vertrouwenspersoon, de landelijke klachtencommissie en het bestuur. De voor onze stichtingen geldende klachtenregeling gaat uit van de aanwezigheid van een onafhankelijke interne vertrouwenspersoon op elke school. Op iedere school is ten minste één personeelslid aangewezen als vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon is het aanspreekpunt bij klachten en mogelijke klachten en verwijst de betrokkenen door naar degene die een passende rol kan spelen bij de oplossing van de gerezen problemen. Afhankelijk van het gegeven of de klager wel of niet een formele klacht in wil dienen, kan deze worden doorverwezen naar de directie, het bestuur of de externe klachtencommissie. In verband met het kunnen garanderen van de gewenste onafhankelijkheid, is er ook een externe vertrouwenspersoon beschikbaar.

Sturing van de organisatie

Het veranderingstraject in de aansturing van onze medewerkers staat bekend onder de naam 'Sturen op Waarden, Loslaten op professionaliteit'. In 2014 is aandacht besteed aan het formuleren van de kernwaarden, de afbakening van het speelveld 'Loslaten van de professional' en de introductie van dit traject bij onze medewerkers.

De training en ondersteuning van leidinggevenden en medewerkers heeft plaatsgevonden op basis van twee geformuleerde assen, te weten de hiërarchische as en de as van de ontwikkeling van medewerker naar professional. Deze in 2014 ingezette training en ondersteuning wordt in 2015 verder uitgewerkt. De herziene gesprekkencyclus maakt hiervan een belangrijk, integraal onderdeel uit.

2.2 Planning & Control

De Personele Unie leidt tot schaalvoordelen en synergie. Dit draagt niet alleen bij aan de tevreden stellende financiële bedrijfsvoering, waaronder de kwaliteit en werking van de administratieve organisatie en interne beheersing. Binnen de centrale uitgangspunten met betrekking tot kwaliteit en continuïteit plukken onze scholen ook individueel de vruchten van de schaalgrootte. Binnen een aantal scholen hebben in 2014 kwaliteitsimpulsen plaatsgevonden met betrekking tot kwaliteit van onderwijs, personele formatie en onderwijshuisvesting. Het betreft onder andere De Blink uit Veenendaal, welke school sinds 2014 deel uitmaakt van de organisatie.

Beide stichtingen sluiten 2014 af met een batig saldo. In 2014 is door Stichting ter bevordering van basisonderwijs, speciaal onderwijs, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs aan leerlingen met een beperking een batig exploitatieresultaat van € 586.000 gerealiseerd, ten opzichte van een begroot tekort van € 13.000. Het batig saldo wordt beïnvloed door eenmalige baten en lasten. Geschoond voor de eenmalige baten uit hoofde van de Europese subsidies en lasten uit hoofde van de vorming van een voorziening voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers en een inhaalafschrijving bedraagt het resultaat uit normale bedrijfsuitoefening € 73.000 (tekort). Het resultaat 2014 is in lijn met de begroting 2014. De begroting 2014 is tussentijds aangepast in augustus 2014 vanwege tussentijdse groei van het aantal leerlingen.

Het gemiddeld ziekteverzuim over schooljaar 2013-2014 én in kalenderjaar 2014 bedraagt 4,5%.

2.3 Treasurybeleid 2014

In 2012 en 2013 is besloten een actief beleggingsbeleid, gezien de onzekere financiële markten, voorsnog uit te stellen. Dit uitgangspunt is in 2014 ongewijzigd gebleven. De liquiditeit van de instellingen is op basis van het treasury jaarplan 2014 geheel in rekening courant en deposito spaarvorm aangehouden. De Onderwijsspecialisten zijn niet in het bezit van derivaten of andere vormen van financiële beleggingsproducten. Voor korte termijn liquiditeitsbehoefte (korter dan 1 jaar) is gemiddeld € 3,5 miljoen in rekening couranten aangehouden.

De overige liquiditeit is in spaartegoeden aangehouden. Deposito's zijn verspreid over Rabobank, ABN AMRO en ING. De treasury commissie heeft in haar periodieke vergaderingen de marktontwikkeling gevolgd en haar beleid daarop afgestemd. De kaders voor het beleggingsbeleid zijn vastgelegd in een treasury statuut.

2.4 Vermogenspositie De Onderwijsspecialisten

Het weerstandsvermogen van beide onder de instelling ressorterende rechtspersonen toont de afgelopen jaren een stabiel verloop en ontwikkelt zich conform verwachting. De totale vermogenspositie van De Onderwijsspecialisten is solide en verhoudt zich één op één tot de landelijke gemiddelden. De administratieve organisatie en interne beheersingsmaatregelen (AO-IB) dragen bij aan een valide bedrijfsmatige beheersing. Accountantskantoor Ernst & Young kwalificeert deze als "toereikend" (bron managementletter 2014).

In de onderstaande paragrafen wordt de vermogenspositie aan de hand van het referentiekader van de Commissie Don nader toegelicht.

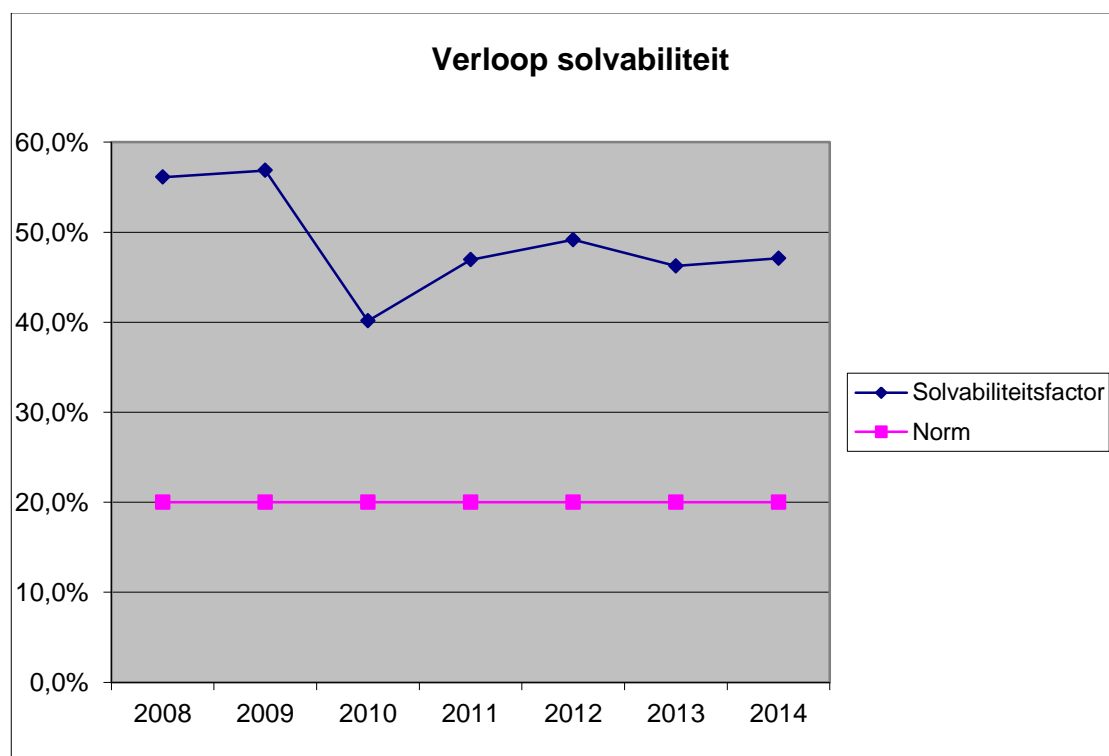
Kapitalisatiefactor

Het balanstotaal van Stichting ter bevordering van basisonderwijs, speciaal onderwijs, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs aan leerlingen met een beperking per 31 december 2014 bedraagt € 25,9 miljoen. Daarvan maakt een vordering op het Ministerie van OC&W ad € 2,4 miljoen deel uit vanwege nog te ontvangen voorschotten op toegekende subsidies. Voor de bepaling van de kapitalisatiefactor dient deze in mindering te worden gebracht op het balanstotaal. Hetzelfde geldt voor het private vermogen ad € 0,9 miljoen.

Het geschoonde balanstotaal ultimo 2014 bedraagt daarmee € 22,6 miljoen. De totale baten in 2014 bedragen € 51,0 miljoen. De kapitalisatiefactor 2014 bedraagt € 22,6 miljoen/ € 51,0 miljoen is 44% (2013: 46%). Dit is 9 procentpunten hoger dan de signaleringsgrens van 35%.

Solvabiliteit

In de volgende grafiek wordt het verloop van de solvabiliteit (eigen vermogen/totaal vermogen) toegelicht.

Na een daling in 2010, vanwege de vorming van voorzieningen ten behoeve van de stelselwijziging Passend Onderwijs, heeft de solvabiliteit zich sinds 2011 hersteld tot een stabiele waarde rond de 45%. De solvabiliteit ligt ruim boven de kritische ondergrens van 20%, zoals geformuleerd door de Commissie Don.

Noodzakelijke financiële buffer uit hoofde van budgetbeheer

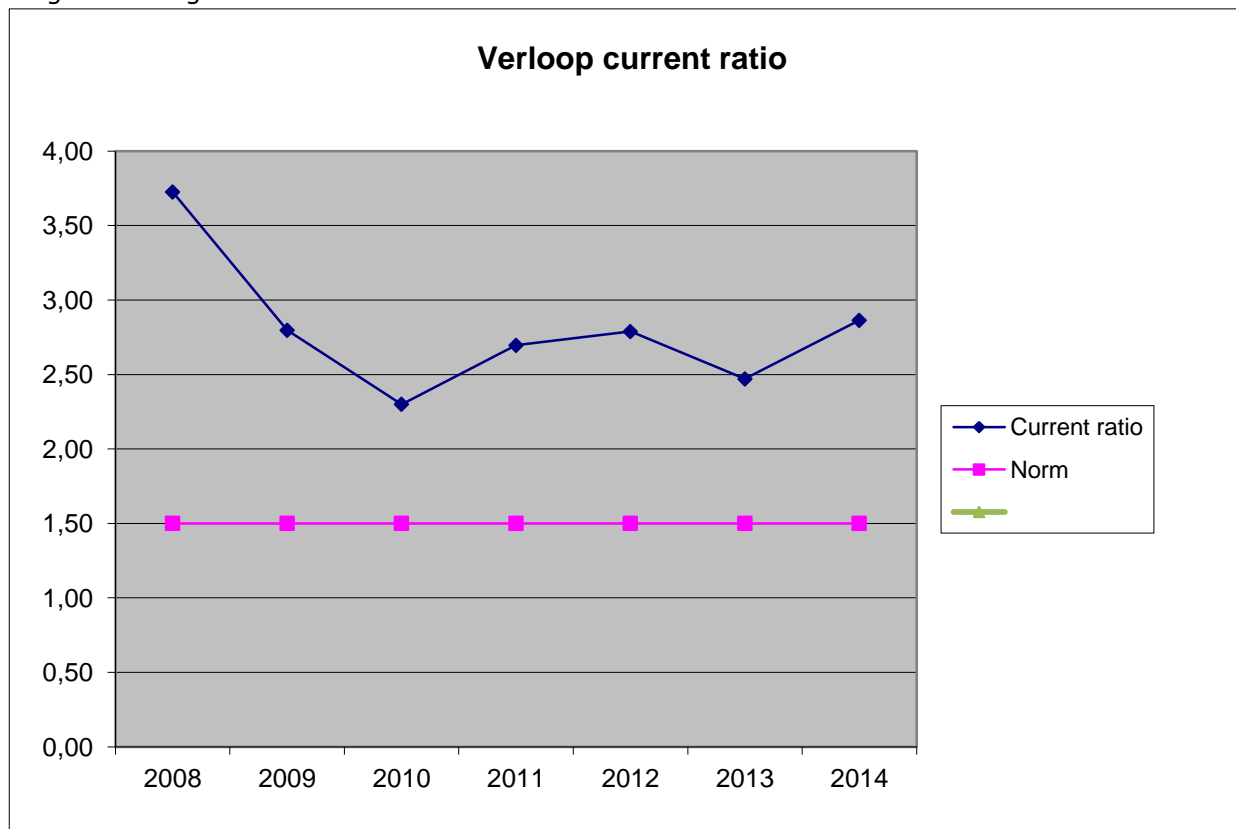
Naar aanleiding van het strategisch beleidsplan 2013-2016 is een risicoscan uitgevoerd. Op basis daarvan is bepaald dat het weerstandsvermogen 10% van de totale jaarinkomsten dient te bedragen. De belangrijkste risico's betreffen de volgende aandachtsvelden (met daaraan toegevoegd het streefpercentage buffervermogen):

- Daling leerlingaantallen	3,5%
- Arbeidsconflicten	1,5%
- Risico op overige baten	1,5%
- Financieel management	1,0%
- Overheidsmaatregelen	2,5%
Totaal percentage buffervermogen	10,0%

Op grond van het risicoprofiel van de organisatie is als bufferfunctie een eigen vermogen van € 5,0 miljoen minimaal noodzakelijk. De algemene reserve ultimo 2014 voldoet aan deze norm.

Liquiditeit

De current ratio ligt boven de normwaarde van 1,5. De verbetering van de ratio ten opzichte van 2013 komt voort uit de definitieve vaststelling van de ESF projectenportefeuille. Het verloop is als volgt weer te geven:

2.5 Toekomstverwachting en begroting 2015

De geconsolideerde begroting 2015 van Stichting ter bevordering van basisonderwijs, speciaal onderwijs, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs aan leerlingen met een beperking en Stichting Orthopedagogische Onderwijsinstellingen Arnhem en omstreken sluit af met een tekort van € 1,2 miljoen. Het resultaat wordt sterk beïnvloed door eenmalige huisvestingskosten van € 0,9 miljoen vanwege de herinrichting van een drietal scholen. Deze kosten komen ten laste van een daartoe gevormde bestemmingsreserve. Wordt afgezien van deze incidentele lasten dan is sprake van een tekort uit normale bedrijfsuitoefening van € 0,3 miljoen.

Binnen de begroting 2015 wordt een onderscheid gemaakt naar schooljaar 2014-2015 en schooljaar 2015-2016. Maatgevend voor de verwachtingen op langere termijn is de verwachte resultaatontwikkeling voor schooljaar 2015-2016. Het schooljaar kent naar verwachting een vrijwel sluitende exploitatie. Het begrote tekort in 2015 concentreert zich met name in schooljaar 2014-2015.

De kosten en baten 2015 van geconsolideerde begroting van De Onderwijsspecialisten zijn als volgt samen te vatten:

	Begroting schooljaar 2014-2015 periode januari- juli	Begroting schooljaar 2015-2016 periode aug-dec	Begroting 2015
Rijksbijdrage	€ 36.605.577	€ 23.661.116	€ 60.266.693
Overige	€ 667.795	€ 3.028.520	€ 3.696.315
	€ 37.273.372	€ 26.689.636	€ 63.963.008
Personeelskosten	€ 30.805.284	€ 21.452.084	€ 52.257.368
Overige personeelskosten	€ 1.159.264	€ 807.338	€ 1.966.602
Pamb	€ 615.750	€ 386.250	€ 1.002.000
Afschrijvingen	€ 832.472	€ 594.623	€ 1.427.094
Huisvestingskosten	€ 2.864.368	€ 2.045.977	€ 4.910.345
Overige instellingslasten	€ 1.596.113	€ 1.086.510	€ 2.682.623
Vakgroepen	€ 593.236	€ 423.740	€ 1.016.976
	-€ 58.333	-€ 41.667	-€ 100.000
	€ 38.408.153	€ 26.754.854	€ 65.163.008
	-€ 1.134.781	-€ 65.218	-€ 1.200.000
Bijzondere baten		€ 603.000	€ 603.000
Bijzondere lasten		€ 603.000	€ 603.000
		€ 0	€ 0
Resultaat	-€ 1.134.781	-€ 65.218	-€ 1.200.000

2.6 Continuïteitparagraaf

Met betrekking tot de financiële verwachtingen voor de komende drie (verslag)jaren zijn een tweetal ontwikkelingen bepalend, te weten de terugloop van leerlingen en de stelselwijziging Passend Onderwijs. Deze ontwikkelingen leiden de komende jaren tot een om- en afbouwdoelstelling. De effecten van krimp van het leerlingenaantal, Passend Onderwijs en bezuinigingen van de Rijksoverheid leiden tot een daling van de Rijksbijdrage en afbouw van werkgelegenheid. De meerjarenbegroting gaat uit van het volgende scenario met betrekking tot de ontwikkeling van leerlingaantallen en Passend Onderwijs in 2015-2018:

- Het aantal leerlingen van de cluster III scholen zal naar verwachting dalen van 2.076 per schooljaar 2014-2015 naar 1.942 per schooljaar 2017-2018. Het verloop is als volgt:

Schooljaar 2014-2015	2.076
Schooljaar 2015-2016	2.055
Schooljaar 2016-2017	1.977
Schooljaar 2017-2018	1.942

- Per 1 augustus 2016 zijn de LGF middelen geheel overgedragen aan de samenwerkingsverbanden en vervalt de bestedingsplicht voor ambulante begeleiding. De omvang van ambulante begeleiding en zorgondersteuning vanaf schooljaar 2016-2017 bedraagt 75% van de huidige garantiebekostiging. De vraaguitval bedraagt 25%.
- De landelijke verevening voor verwijzing naar het speciaal onderwijs leidt vanaf 2017 tot een jaarlijkse daling van de Rijksbekostiging van naar verwachting 2%.
- Op basis van vervangende nieuwbouw voor scholen in Lichtenvoorde (2015), Deventer (2016) en Arnhem (2017) wordt in de planperiode € 2,7 miljoen besteed aan materialisatie van scholen. Deze uitgaven komen ten laste van de bestemmingsreserve materialisatie.
- De materiële kosten dalen jaarlijks met 5% vanwege krimp van de organisatie.
- Vanwege afbouw van formatie wordt in de planperiode 2016-2018 € 1,3 miljoen onttrokken aan de reorganisatievoorziening Passend Onderwijs.

Dit scenario leidt de komende vier jaar tot een afbouw van 68 fte. De verwachte afbouw per schooljaar is als volgt:

Schooljaar 2015-2016	-20 fte	Bron bestuursformatieplan 2015-2016
Schooljaar 2016-2017	-32 fte	
Schooljaar 2017-2018	-14 fte	
Schooljaar 2018-2019	-2 fte	
Totaal	- 68 fte	

De personele afbouw zal naar evenredigheid verdeeld worden over onderwijzend, onderwijsondersteunend personeel en ondersteunend personeel. Uitgangspunt is dat de afbouw op basis van natuurlijk verloop wordt gerealiseerd.

De Onderwijsspecialisten streven naar instandhouding van de werkgelegenheidsgarantie. Bij het handhaven van het werkgelegenheidsbeleid (en daarmee van de werkgelegenheidsgarantie voor medewerkers met een vaste aanstelling) gelden drie risico's:

1. Bij afbouw van tijdelijke arbeidsovereenkomsten en interne herplaatsing moet sprake zijn van een match tussen vereiste en beschikbare kwalificaties en competenties. Gezien de omvang van de afbouwdoelstelling is frictie bij herplaatsing onvermijdelijk.
2. De herplaatsingsmogelijkheden en arbeidsmarktperspectieven voor met name paramedische en administratieve functies zijn slecht. Mobiliteit van deze functiegroep vraagt om extra ondersteuning vanuit de middelen van de reorganisatievoorziening.
3. Afbouw van tijdelijke arbeidsovereenkomsten kan leiden tot meerkosten vanwege wachtgeld verplichtingen (PF gelden). Gestreefd wordt naar minimale PF-kosten.

De risico's kunnen ertoe leiden dat de werkgelegenheidsgarantie in het gedrang komt. De werkgelegenheidsgarantie wordt daarom twee keer per jaar geëvalueerd. De Onderwijsspecialisten besteden in de planning & control cyclus expliciet aandacht aan risicomanagement. De administratieve organisatie en interne beheersingsmaatregelen zijn er op gericht de continuïteit van de organisatie te waarborgen. De effecten van de stelselwijziging Passend Onderwijs en een daling van het aantal leerlingen leidt tot de volgende meerjaren balans- en exploitatieprognose:

	2015	2016	2017	2018
Materiele vaste activa	4.383.000	4.383.000	4.383.000	4.383.000
Vlottende activa	3.493.000	3.493.000	3.493.000	3.493.000
Liquide middelen	16.382.000	15.100.000	12.008.000	12.147.000
	24.258.000	22.976.000	19.884.000	20.023.000
Eigen vermogen	11.668.000	11.418.000	9.221.000	9.360.000
Voorzieningen	5.245.000	4.445.000	3.645.000	3.645.000
Langlopende schulden	555.000	555.000	555.000	555.000
Kortlopende schulden	6.790.000	6.558.000	6.463.000	6.463.000
	24.258.000	22.976.000	19.884.000	20.023.000
Rijksbijdrage	44.560.000	41.876.000	40.706.000	40.181.000
Overige baten	3.377.000	5.181.000	5.077.000	4.976.000
	47.937.000	47.057.000	45.783.000	45.157.000
Personeelskosten	40.813.000	40.423.000	39.346.000	38.384.000
Materiele kosten	7.350.000	6.634.000	6.634.000	6.634.000
Inrichting scholen bij nieuwbouw	450.000	250.000	2.000.000	0
	48.613.000	47.307.000	47.980.000	45.018.000
Resultaat	-676.000	-250.000	-2.197.000	139.000

De solvabiliteit en kapitalisatiefactor zullen de komende drie jaar ruimschoots blijven voldoen aan de minimale normwaarden. Deze ontwikkelen zich als volgt:

	31 december 2015	31 december 2016	31 december 2017	31 december 2018
Solvabiliteit	48%	49%	46%	47%
Kapitalisatiefactor	44%	42%	36%	37%

Arnhem, juni 2015

College van Bestuur
De Onderwijsspecialisten

Wim Ludeke,
Voorzitter

Hennie Loeffen,
Lid

3. Jaarrekening

3.1 Grondslagen voor waardering

3.1.1 Algemeen

Deze jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs van het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen en Hoofdstuk 660 van de RJ bundel.

Het bestuur heeft het opstellen van de jaarrekening, de gehanteerde grondslagen voor waardering en de resultaatbepaling, gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de stichting. De rapporteringsvaluta betreft euro's. De jaarrekening van de Stichting ter bevordering van basisonderwijs, speciaal onderwijs, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs aan leerlingen met een beperking over het jaar 2014 presenteert een positief resultaat. Het werkkapitaal ultimo 2014 is positief. Bij ongewijzigd beleid zal de stichting in de komende jaren aan haar verplichtingen kunnen voldoen.

3.1.2 Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling

Tenzij anders vermeld worden activa en passiva gewaardeerd tegen geamortiseerde historische kostprijs. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten zoals vorderingen, effecten en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Gebouwen

Van de gebouwen berust het juridisch eigendom bij het schoolbestuur en het economisch eigendom bij de verschillende gemeenten. De waarden van de gebouwen zijn om die redenen niet in de balans opgenomen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de lineair bepaalde afschrijving, op basis van de verwachte economische levensduur. Afschrijving van de activa vindt plaats vanaf het moment dat het object in gebruik wordt genomen. In 2014 is met terugwerkende kracht de activeringsgrens opwaarts aangepast. De additionele afschrijving is als inhaalafschrijving verwerkt in de staat van baten en lasten en de verloopstaat van de materiële vaste activa. Alle duurzame activa en leermiddelen worden geactiveerd voor bedragen vanaf € 1.000,= (was € 250,=).

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Overzicht afschrijvingstermijnen	Jaren
Bedrijfsauto's	5
Audiovisuele middelen	5
Automatisering	5
Automatisering (infrastructuur)	5
Kantoormeubilair	10
Lesmethoden	4
Machines en hulpmiddelen	15
Overige inventaris	10
Schoolmeubilair	15

De verkregen investeringssubsidies worden als langlopende schuld verantwoord. Vrijval van deze subsidies vindt plaats op basis van afschrijving.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Eventuele voorzieningen voor oninbaarheid worden op basis van de dynamische methode bepaald. Debiteuren zijn gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van ingeschatte incurante vorderingen.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen en de tegoeden op bankrekeningen. Deposito's worden onder liquide middelen opgenomen indien zij in feite – zij het eventueel met opoffering van rentebaten - ter onmiddellijke beschikking staan. Liquide middelen die (naar verwachting) langer dan twaalf maanden niet ter beschikking staan van de stichting, worden als financiële vaste activa gerubriceerd.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen wordt onderverdeeld in algemene reserves en bestemmingsreserves. De bestemmingsreserves worden gevormd voor specifieke doeleinden, bestemd door het bevoegd gezag.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, met uitzondering van de voorziening voor Ambtsjubilea. Deze is gebaseerd op de contante waarde van de verplichtingen.

Voor (preventief) onderhoud aan de gebouwen wordt jaarlijks een bedrag ten laste van de exploitatie gedoteerd. Dit bedrag is vastgesteld aan de hand van de meerjaren onderhoudsplanning. Op basis van de meerjaren onderhoudsplanning (MOP, najaar 2012) is de benodigde

omvang van de onderhoudsvoorziening en de daaraan gerelateerde jaarlijkse dotatie vastgesteld. De dotatie 2014 is gebaseerd op het meerjaren onderhoudsplan 2012-2022.

Voor reorganisatiekosten vanwege een stelselwijziging Passend Onderwijs is een reorganisatievoorziening gevormd. De reorganisatievoorziening zal worden aangewend voor uitstroom bevorderende maatregelen, begeleidingskosten bij de reorganisatie en afboeking van activa die buiten gebruik moet worden gesteld.

De voorziening spaarverlof is gevormd door de meer gewerkte uren dan de norm jaartaak en gewaardeerd tegen de werkelijke loonkosten. De voorziening vitaliteit geldt ter dekking van de verlofaanspraken in het kader van duurzame inzetbaarheid en de overgangsregeling BAPO. De voorziening is gevormd om grond van de afspraken uit de cao PO 2014.

De voorziening Ambtsjubilea is gebaseerd op RJ 271 'Personele Beloningen'. Op grond van deze richtlijnen dienen toezeggingen aan personeelsleden voor beloningen betaalbaar op termijn, zoals jubileum- en bepaalde pensioenuitkeringen, uit de balans van de onderwijsinstelling te blijken. Werknemers maken op grond van de cao aanspraak op een uitkering bij 25 dienstjaren (een half maandsalaris) en bij 40 dienstjaren (een volledig maandsalaris). De voorziening is gebaseerd op de contante waarde van de toezeggingen, met een rentevoet van 2%.

Schulden

Zowel de langlopende als de kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Saldere

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen, uitsluitend indien en voor zover een deugdelijk juridisch criterium beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen.

Pensioenen

Stichting ter bevordering van basisonderwijs, speciaal onderwijs, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs aan leerlingen met een beperking heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Hierdoor hebben werknemers op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het ABP. De Onderwijsspecialisten betaalt hiervoor premies waarvan een deel door de werkgever wordt betaald en een deel door de werknemer. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie (werkgeversdeel) wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaareinde wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

De dekkingsgraad van het pensioenfonds is 103,4 % (bron: website www.abp.nl d.d. 28 februari 2015). De minimale dekkingsgraad bedraagt 105%. Omdat de financiële situatie onvoldoende blijft, moet ABP voor 1 juli 2015 een herstelplan indienen bij de toezichthouder, De Nederlandsche Bank. De Onderwijsspecialisten hebben geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen, in

geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Onderwijsspecialisten hebben daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

De Staat van Baten en Lasten

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarin de prestatie is geleverd c.q. waarop de prestatie betrekking heeft. De geormerkte rijksbijdragen en de meerjarige doelsubsidies worden gedurende de in de betreffende regeling opgenomen periode in de exploitatierekening verantwoord voor zover daadwerkelijk kosten gerealiseerd zijn.

Baten uit hoofde van Europese subsidies worden eerst als gerealiseerd aangemerkt nadat de subsidieafrekening is vastgesteld en goedgekeurd door Het Agentschap voor Europese subsidies. Bij de vaststelling van de opbrengsten wordt rekening gehouden met een her controle door de Europese Commissie tot 10 jaar na eerste toekenning.

Het Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij worden de kasstromen afgeleid uit de staat van baten en lasten en de mutaties in de balansposten ultimo boekjaar. Items die geen invloed hebben op de kasstromen worden niet meegenomen.

3.2 Balans (na resultaatbestemming)

ACTIVA	31 december 2014	31 december 2013
<i>Vaste activa</i>		
3.5.1 Materiële vaste activa		
3.5.1 Inventaris en apparatuur	€ 2.632.422	€ 3.152.511
3.5.1 Overige materiële vaste activa	- 1.750.786	- 1.582.798
	€ 4.383.208	€ 4.735.309
<i>Viottende activa</i>		
3.5.2 Vorderingen		
3.5.2.1 Debiteuren	€ 505.641	€ 417.944
3.5.2.2 Ministerie van OCW	- 2.428.257	- 2.177.916
3.5.2.3 Overige vorderingen	- 182.436	- 592.028
3.5.2.4 Overlopende activa	- 377.038	- 381.058
	€ 3.493.372	€ 3.568.946
3.5.3 Liquide middelen	€ 18.028.925	16.812.905
Totaal Activa	€ 25.905.505	€ 25.117.160

PASSIVA	31 december 2014	31 december 2013
<i>Eigen vermogen</i>		
3.5.4 Algemene reserve	€ 5.809.900	€ 5.117.173
Bestemmingsreserves publiek	- 5.463.136	- 5.580.136
Bestemmingsfonds privaat	- 929.188	- 919.188
	€ 12.202.224	€ 11.616.497
<i>Voorzieningen</i>		
3.5.5 Onderhoudsvoorziening	€ 3.341.890	€ 3.044.145
Overige voorzieningen	- 2.845.525	- 2.207.856
	€ 6.187.415	€ 5.252.001
<i>Langlopende schulden</i>		
3.5.5 Investeringsubsidies	€ 555.493	€ 252.389
	€ 555.493	€ 252.389
<i>Kortlopende schulden</i>		
3.5.6 Crediteuren	€ 987.943	€ 1.205.424
Belasting, premies, sociale verzekeringen	- 1.547.166	- 1.329.701
Pensioenen	- 500.997	- 537.211
Overige schulden	- 379.977	- 231.711
Overlopende passiva	- 3.544.290	- 4.692.226
	€ 6.960.373	€ 7.996.273
Totaal Passiva	€ 25.905.505	€ 25.117.160

3.3 Staat van baten & lasten

Staat van baten & lasten	2014		Begroot	2013
	2014	2014	2014	
Baten				
3.6.1 Rijksbijdrage	€ 47.078.285		€ 46.153.980	€ 45.509.339
3.6.2 Overige baten	- 3.910.153		- 2.725.000	- 2.143.228
Totaal Baten	€ 50.988.438		€ 48.878.980	47.652.567
Lasten				
3.6.3 Personele lasten	€ 37.019.477		€ 36.402.110	€ 35.107.881
Overige personeelskosten	- 4.835.664		- 3.946.000	- 4.247.877
Personeels en arbeidsmarktbeleid	- 1.155.544		- 1.117.870	- 954.837
3.6.4 Afschrijvingen	- 1.463.123		- 1.178.000	- 1.117.855
3.6.5 Huisvestinglasten	- 2.631.816		- 2.237.000	- 2.431.770
3.6.6 Overige lasten	- 3.410.000		- 4.261.000	- 3.330.883
Totaal lasten	€ 50.515.624		€ 49.141.980	€ 47.191.103
Saldo Baten & Lasten	€ 472.814		€ -263.000	€ 461.464
3.6.8 Saldo financiële baten en lasten	€ 112.913		€ 250.000	€ 138.435
Resultaat	€ 585.727		€ -13.000	€ 599.899

3.4 Kasstroomoverzicht

	2014	2013
Kasstroom uit operationele activiteiten		
- Saldo van baten en lasten, aanpassingen voor:	€ 472.814	€ 461.463
<i>Afschrijvingen</i>	€ 1.485.733	€ 1.140.465
<i>Mutatie voorzieningen</i>	- 935.414	- 159.774
	€ 2.421.147	€ 1.300.239
- Veranderingen in vlottende middelen		
<i>Vorderingen</i>	- 75.574	- 1.620.039
<i>Schulden</i>	- 732.796	- 1.946.494
	-657.222	3.566.533
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	€ 2.236.739	€ 5.328.235
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		
- Ontvangen interest	€ 112.913	€ 138.435
- Betaalde interest en bankkosten	-	-
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	€ 112.913	€ 138.435
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
- Investerings materiële vaste activa	€ -1.133.632	€ -1.038.815
- Desinvesteringen materiële vaste activa	-	-
- Mutaties eigen vermogen	-	-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	€ -1.133.632	€ -1.038.815
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
- Toename langlopende schulden	€	€
- Aflossing langlopende schulden	-	-
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	€ 0	€ 0
Liquide middelen		
- Beginstand liquide middelen	€ 16.812.905	€ 12.385.050
- Mutatie liquide middelen	- 1.216.020	- 4.427.855
Totaal	€ 18.028.925	€ 16.812.905

3.5 Toelichting balans

3.5.1 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa omvatten met name meubilair en inrichting van scholen. Daarnaast worden onderwijsleermiddelen, automatiseringsapparatuur, installaties en bedrijfsauto's geactiveerd. De bedrijfsauto's betreffen de vervoermiddelen van de onderhoudsdienst.

	aanschafwaarde 31-12-2013	cumulatieve afschrijvingen 31-12-2013	boekwaarde 31-12-2013	investering 2014	afschrijving 2014	boekwaarde 31-12-2014
Machines en installaties	227.319	192.461	34.858	10.947	10.141	35.664
Meubilair en overige inrichting	4.494.399	2.483.429	2.010.970	144.683	484.281	1.671.372
Inventaris beheer	2.449.313	1.342.630	1.106.683	136.569	317.866	925.386
Hardware	4.755.201	3.409.408	1.345.793	711.054	534.048	1.522.799
Onderwijsleerpakketten	1.720.837	1.483.832	237.005	130.379	139.397	227.987
Bedrijfswagens	24.425	24.425				
Telefooncentrale	3.142	3.142				
TOTAAL	13.674.636	8.939.327	4.735.309	1.133.632	1.485.733	4.383.208

De investeringen in 2014 bedragen € 1,1 miljoen (vorig jaar € 0,9 miljoen). Daarvan heeft 62% betrekking op investeringen in de ICT infrastructuur en lesgebonden ICT-voorzieningen. Daarnaast is sprake van vervangingsinvesteringen van technisch afgeschreven activa. Er heeft een schattingswijziging plaatsgevonden vanwege een verhoging van de activeringsgrens. De activeringsgrens is met terugwerkende kracht aangepast tot € 1.000 (was € 250). Het effect bedraagt € 324.695, en maakt deel uit van de afschrijvingslasten 2014.

3.5.2 Vorderingen

De vorderingen zijn als volgt te specificeren:

	31 december 2014		31 december 2013	
Debiteuren	€	505.641	€	417.944
Ministerie OCW	-	2.428.257	-	2.177.916
Overige vorderingen	-	182.436	-	592.028
Overlopende activa	-	377.038	-	381.058
Totaal	€	3.493.372	€	3.568.946

In de volgende paragrafen worden de vorderingen nader toegelicht.

3.5.2.1 Debiteuren

Per 31 december 2014 bedragen de debiteuren in totaal € 505.641. De debiteuren betreffen voor het merendeel vorderingen op ketenpartners als collega onderwijsinstellingen, gemeenten en instellingen voortkomend uit samenwerking op het gebied van personele inzet en huisvesting. Het betreft onder meer vorderingen op revalidatiecentrum Groot Klimmendaal, Stichting ViaReva en 's Heerenloo. Veruit het merendeel van de vorderingen heeft een afloop in het eerste kwartaal 2015.

3.5.2.2 Ministerie van Onderwijs Cultuur & Wetenschappen

De (langlopende) vordering op het Ministerie van OC&W betreft nog te ontvangen voorschotten op toegekende subsidies. De maandelijkse bevoorschotting van het Ministerie loopt achter bij de aan een kalenderjaar toe te rekenen opbrengsten. De bevoorschotting in de periode augustus - december blijft achter bij de toekenning. Deze achterstand wordt in de eerste maanden van het volgende jaar ingelopen. De vordering per 31 december 2014 bedraagt € 2.428.257.

De vordering is als volgt te specificeren:

	Subsidie	Te ontvangen	Ontvangen	Vooruit ontvangen	Vooruit ontvangen	Ontvangen leraren	Tarief aanpassing	Vordering
	2014-2015	aug-dec 2014	aug-dec 2014	Leraren-beurs	Jonge Leerkracht	beurs 2013-2014	2014-2015	31-12-2014
Hamalandschool	2.197.161	915.484	759.250	1.595	967	5.087	12.312	171.071
Mariëndael SO-Mytyl	3.486.820	1.452.841	1.204.905	12.825	21.066	5.950	19.946	239.941
Het Prisma	1.931.441	804.767	667.428	11.316	1.311	5.981	10.444	141.137
Mariëndael VSO-MG	1.951.227	813.011	674.265			3.884	10.386	153.016
Christoffelschool	3.644.761	1.518.650	1.259.482	11.165	1.602	7.553	20.899	274.853
Lichtenbeek	1.065.874	444.114	368.323			2.158	6.026	83.975
Het Aladon	1.016.140	423.392	351.138	4.268	377	1.603	5.025	74.237
Mariëndael VSO-LG	5.715.177	2.381.324	1.974.934	24.808	2.364	10.050	33.768	423.037
De Toekomst	1.710.106	712.544	590.934	5.583	649	3.145	9.006	127.529
De Linde	1.718.963	716.235	594.005		795	3.330	9.647	134.412
Anne Flokstra	1.407.558	586.483	486.395	1.293	583	2.374	7.744	108.330
De Wegwijzer	1.481.113	617.130	511.812		622	2.836	8.181	115.713
Mariëndael SO-Tytil	3.447.185	1.436.327	1.191.208			4.933	21.482	271.534
De Blink	1.458.141	607.559	50.3874	1.444	622		7.853	109.472
Totaal	32.231.667	13.429.861	11.137.953	74.296	30.957	58.883	182.720	2.428.257

Van de totale vordering maakt een vordering uit hoofde van een tariefaanpassing voor de personele bekostiging 2014-2015 deel uit. De tariefaanpassing leidde tot een herziening van de Rijksbekostiging per december 2014, groot € 182.720, en is in januari 2015 ontvangen.

3.5.2.3 Overige vorderingen

De overige vorderingen bedragen € 182.435 en zijn als volgt te specificeren:

	31 december 2014		31 december 2013	
Gemeenten	€	141.962	€	475.806
Projecten / Rekening courant	-		-	104.017
REC Groot Gelre	-	40.473	-	12.205
Totaal	€	182.435	€	592.028

De vorderingen op gemeenten bestaan voor het merendeel uit voorgeschoten uitgaven voor herhuisvesting en verbouwing van scholen. De voorgeschoten uitgaven worden periodiek in rekening gebracht bij de betrokken gemeenten en zijn gebaseerd op te voren gemaakte afspraken.

De vordering gemeenten per 31 december is als volgt opgebouwd:

Arnhem	: nieuwbouw VSO Plan3Noord	€	108.242
Lichtenvoorde	: nieuwbouw Hamaland SO	-	33.720
Totale vordering gemeente		€	141.962

Van de vordering 2013 maakt deel uit de rekening courant relatie met Stichting Orthopedagogische Onderwijsinstellingen Arnhem e.o.. Ultimo 2014 is sprake van een schuldpositie.

De Onderwijsspecialisten voeren de administratie van het REC Groot Gelre en verrekenen gemaakte kosten en betaalde voorschotten periodiek. De vereniging zal in de loop van 2015 worden opgeheven en het eindsaldo zal worden vereffend. De vordering wordt in het 3^e kwartaal van 2015 vereffend.

3.5.2.4 Overlopende activa

De overlopende activa bedragen per 31 december 2014 € 377.038 en zijn als volgt te specificeren:

	31 december 2014		31 december 2013	
Vooruitbetaalde kosten	€	185.316	€	156.069
Rente spaarvormen	-	89.461	-	138.435
Doorbelaste kosten medegebruik	-	34.324	-	
Detachering	-	67.073	-	
De Blink / Oranjeschelp	-			1.412
Overige	-	864	-	85.142
Totaal	€	377.038	€	381.058

De overlopende activa zijn alle verrekend in het 1^e kwartaal van 2015.

3.5.3 Liquide middelen

De liquide middelen per 31 december 2014 zijn als volgt samengesteld:

	31 december 2014		31 december 2013	
Kassen	€	12.412	€	10.455
Rekening courant banken	-	3.426.244	-	3.861.254
Spaarrekeningen; direct opeisbaar	-	14.590.269	-	12.941.196
Totaal	€	18.028.925	€	16.812.905

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van De Onderwijsspecialisten.

3.5.4 Eigen Vermogen

Conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ 660) wordt binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt naar privaat en publiek gevormd eigen vermogen. De samenstelling en het verloop van het eigen vermogen is als volgt samen te vatten:

	Stand per		Resultaat	Stand per	
	31 december 2013		2014	31 december 2014	
Algemene Reserve					
- Algemeen	€	5.117.173	€ 692.727	€	5.809.900
Subtotaal algemene reserve	€	5.117.173	€ 692.727	€	5.809.900
Bestemmingsreserves publiek					
- Reserve duurzame inzetbaarheid	€	1.196.419	€	€	1.196.419
- reserve materialisatie nieuwbouw	-	978.855	- -117.000	-	861.855
- reserve onderwijsvernieuwingen	-	2.502.749	-	-	2.502.749
- reserve Passend Onderwijs	-	902.113	-	-	902.113
Subtotaal bestemmingsreserve publiek	€	5.580.136	€ -117.000	€	5.463.136
Bestemmingsreserves privaat					
- bestemmingsfonds privaat	-	919.188	- 10.000	-	929.188
Subtotaal bestemmingsreserve privaat	€	919.188	€ 10.000	€	929.188
Totaal Eigen Vermogen	€	11.616.497	€ 585.727	€	12.202.224

In de volgende paragrafen worden de onderdelen nader toegelicht.

3.5.4.1 Algemene reserve

De algemene publieke reserve is opgebouwd uit de exploitatie-uitkomsten op personele en materiële subsidies, alsmede de subsidie voor Personeel- en Arbeidsmarktbeleid (Pamb). De algemene reserve per 31 december 2014 bedraagt € 5.809.900 en dient als buffervermogen. Het resultaat 2014 is toegevoegd aan de algemene reserve.

3.5.4.2 Bestemmingsreserves

Er wordt een onderscheid gemaakt naar bestemmingsreserves (vorming op initiatief van bestuurder) en bestemmingsfondsen (vorming op initiatief van een geldverstrekker). Per 31 december 2014 is alleen sprake van bestemmingsreserves.

Het betreft de volgende reserves:

Reserve duurzame inzetbaarheid

Deze bestemmingsreserve (voorheen BAPO) is vanwege de aangepaste regeling RJ660 in 2010 gevormd. De bestemmingsreserve heeft ten doel (cao bepaalde) vitaliteitsaanspraken van personeel toekomstig te borgen. Gezien de nieuw afgesloten cao PO, welke voorziet in de vorming van een voorziening voor vitaliteit, heeft geen toevoeging aan de reserve plaatsgevonden.

Reserve Onderwijsvernieuwing

Deze reserve is gevormd om onderwijs vernieuwende activiteiten te initiëren en te waarborgen, onafhankelijk van de financiële resultaten. De reserve wordt aangewend volgens een aanvraag- en toewijzingsreglement.

Reserve Passend Onderwijs

Deze reserve is gevormd vanwege de stelselwijziging Passend Onderwijs. Het stelsel impliceert een landelijke verevening van leerlingplaatsing in het speciaal onderwijs. Voor de afbouw van de organisatie, vanwege deze verevening, is reservering van middelen noodzakelijk. Voorzien wordt een afbouw van de organisatie de komende jaren. Voor de afbouw van ambulante begeleiding vanwege het stelsel Passend Onderwijs is een reorganisatievoorziening gevormd.

Reserve materialisatie nieuwbouw

Deze reserve is gevormd ten behoeve van de inrichting van scholen bij vervangende nieuwbouw. De kosten ten behoeve van de materialisatie van IKC Borgele ten behoeve van De Linde zijn in 2014 onttrokken aan de reserve.

3.5.4.3 Bestemmingsfonds privaat

Op basis van in het verleden ontvangen legaten en giften, bedraagt het private vermogen ultimo 2014 € 929.188. Het privaat vermogen maakt deel uit van het buffervermogen van de instelling, maar is beschikbaar voor aanwending voor niet direct onderwijs gebonden investeringen, vernieuwingsactiviteiten en cofinanciering. De rentebaten over de private reserve zijn in 2014 toegevoegd. Een batig saldo op de ouderbijdragen en kosten wordt normaliter toegevoegd aan de reserve. Het saldo van de ouderbijdragen minus de kosten was in 2014 per saldo verwaarloosbaar.

3.5.5 Voorzieningen

Het totaal aan voorzieningen per 31 december 2014 bedraagt € 6.045.494 en is als volgt te specificeren:

	Stand per 31-dec-13	Dotaties	Onttrekkingen / vrijval	Stand per 31-dec-14
Voorzieningen				
- groot onderhoud	€ 3.044.145	€ 488.976	€ 191.231	€ 3.341.890
Overige:				
- reorganisatie 2010	€ 1.321.323	€	€ 56.335	€ 1.264.988
- Spaarverlof	- 528.283	- 2.058	147.979	- 382.362
- Vitaliteit	-	- 464.144		- 464.144
- Ambtsjubilea	- 358.250	- 425.665	49.884	- 734.031
Totaal voorzieningen	€ 5.252.001	€ 1.380.843	€ 445.429	€ 6.187.415

3.5.5.1 Onderhoudsvoorziening (looptijd > 5 jaar)

De voorziening wordt getroffen ter dekking van toekomstige onderhoudsuitgaven aan de gebouwen. Op basis van een 10-jarige onderhoudsplanning zijn de jaarlijkse lasten voor instandhouding berekend. In het voorjaar van 2015 zal de 10-jarige onderhoudsplanning worden herijkt, mede vanwege de doordecentralisatie voor het buitenonderhoud per 1 januari 2015.

In de jaarlijkse exploitatiebegrotingen van de scholen wordt daarnaast rekening gehouden met klein onderhoud en het aandeel van gemeenten bij de instandhouding. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van de buitenschil.

3.5.5.2 Overige voorzieningen

Reorganisatievoorziening (looptijd 1-5 jaar)

De in 2010 gevormde reorganisatievoorziening zal worden aangewend voor uitstroom bevorderende maatregelen, begeleidingskosten bij de reorganisatie vanwege de stelselwijziging Passend Onderwijs. In 2014 is € 56.335 onttrokken aan de voorziening. De onttrekking had betrekking op de kosten van bovenschoolse mobiliteit en de kosten van het mobiliteitsbureau.

Voorziening ambtsjubilea (looptijd > 5 jaar)

Op grond van richtlijn RJ660 is ultimo 2014 een voorziening jubilea gratificaties opgenomen voor een bedrag van € 734.031. Vanwege een herijking van de waarderingsgrondslag voor onderwijstijd en een aanpassing van de verdisconteringsvoet voor de contante waarde bepaling is de voorziening per saldo € 376.000 toegenomen.

Voorziening vitaliteit (looptijd > 5 jaar)

Op grond van de cao 2014 is ultimo 2014 een nieuwe voorziening duurzame inzetbaarheid gevormd. De voorziening geldt ter dekking van de nieuw vastgestelde verlofregeling, inclusief de afspraken over de overgangsregeling BAPO.

Voorziening spaarverlof (looptijd > 5 jaar)

De voorziening is ingesteld om de te verwachten lasten te kunnen bekostigen voor de vervanging van medewerkers, die de door hun gespaarde uren in de vorm van verlof opnemen. De reserve wordt gevoed op basis van meer gewerkte uren dan de norm jaartaak. Uren worden gewaardeerd tegen de werkelijke loonkosten.

3.5.5.3 Langlopende schulden

De langlopende schulden bestaan uit vooruit ontvangen investeringssubsidies van gemeenten vanwege de eerste inrichting. Op basis van de afschrijvingen van de geactiveerde investeringen voor eerste inrichtingen wordt de schuld jaarlijks verminderd met de afschrijvingslasten.

3.5.6 Kortlopende schulden

Het totaal aan kortlopende schulden per 31 december 2014 bedragen € 6.960.373 en zijn als volgt samengesteld:

	31 december 2014		31 december 2013	
Crediteuren	€	987.943	€	1.205.424
Belastingen & premies sociale verzekeringen	-	1.547.166	-	1.329.701
Pensioenen	-	500.997	-	537.211
Overige schulden	-	379.977	-	231.711
Overlopende passiva	-	3.544.290	-	4.692.226
Totaal	€	6.960.373	€	7.996.273

In de volgende paragrafen worden de kortlopende schulden toegelicht.

3.5.6.1 Crediteuren

De openstaande crediteuren per 31 december 2014 bedragen € 987.943. Het betreft alle reguliere handelscrediteuren en openstaande schulden vanwege samenwerkingsovereenkomsten met derden.

3.5.6.2 Belastingen & premies sociale verzekeringen

Per 31 december 2014 is de schuld uit hoofde van belastingen en premies sociale verzekeringen als volgt te specificeren:

	31 december 2014		31 december 2013	
Loonheffing	€	1.446.677	€	1.385.197
Ziektewet / UWV-uitkeringen	-	91.829	-	91.829
BTW	-	8.240	-	10.061
Overige	-	419	-	-157.386
Totaal	€	1.547.165	€	1.329.701

De schuld ziektewet/UWV uitkeringen betreft terug te betalen zwangerschapsuitkeringen aan het Ministerie van OC&W. Deze is in 2014 niet geïnd.

3.5.6.3 Pensioenen

De schuld pensioenen per 31 december 2014 bedraagt € 500.997. Het betreft nog af te dragen pensioenpremies aan het APG over 2014.

3.5.6.4 Overige schulden

Per 31 december 2014 zijn de overige schulden als volgt te specificeren:

	31 december 2014		31 december 2013	
Projecten / Rekening courant Cluster IV	€	292.246	€	93.822
Huisvestingskosten	-	-	-	100.000
Kunst & cultuurproject Provincie Gelderland	-	13.971	-	8.286
Ouderverenigingen & Overige	-	73.760	-	29.603
Totaal	€	379.977	€	231.711

De schulden uit hoofde van projecten betreffen in het bijzonder het project Special Heroes en Uniek Sporten, voor zowel de eigen regio als landelijke activiteiten. De rekening courant verhouding met de cluster IV organisatie van De Onderwijsspecialisten maakt deel uit van de schuld en bedraagt € 44.925.

Het kunst & cultuurproject van de Provincie Gelderland betreft een voortgezet project op basis van een subsidie voor de periode 2011-2013. Het kunst & cultuur project is in 2013 afgerond en afgerekend met de Provincie op basis van een door de accountant gecertificeerde eindafrekening.

3.5.6.5 Overlopende passiva

Per 31 december 2014 zijn de overlopende passiva als volgt te specificeren:

	31 december 2014	31 december 2013
Nog te betalen:		
- Salarissen	€ 16.976	€ 31.469
- Vakantietoelage	- 1.269.408	- 1.208.073
Nog te besteden:		
- Prestatiebox	€ 365.650	€ 259.574
- Vooruit ontvangen LGF financiering MBO	-	- 278.164
- doelsubsidies gemeenten	- 292.906	- 326.339
- ESF-gelden	- 624.263	- 1.289.529
Overige:		
- Vooruit ontvangen gelden	€ 513.221	€ 412.467
- Overige nog te betalen kosten	- 461.866	- 866.052
- Overige nog te betalen kosten De Blink, voorheen Oranjeschelp		20.559
Totaal	€ 3.544.290	€ 4.692.226

De gemeentelijke doelsubsidies betreffen vooruit ontvangen bouwbijdragen en een bouwdepot voor verbouwing van het VSO van de Hamalandschool in Lichtenvoorde. De overige nog te betalen kosten per 31 december 2014 betreffen diverse nog te betalen kosten en vooruit ontvangen betalingen, waaronder kosten voor de accountant en voor inleen van personeel.

3.5.7 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Voor de komende jaren hebben De Onderwijsspecialisten zich aan de navolgende contracten gecommitteerd:

- Een huurcontract kopieerapparatuur voor alle scholen/sectoren gedurende vijf jaar, voor komend jaar is de verplichting in deze € 81.000.
- Twee bedrijfsauto's geleased voor een periode voor vijf jaar (ingangsdatum 2011).

3.5.8 Verbonden partijen

De Stichting ter bevordering van basisonderwijs, speciaal onderwijs, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs aan leerlingen met een beperkingen en de Stichting Orthopedagogische Onderwijsinstellingen Arnhem en omstreken vormen een bestuurlijke Personele Unie. De kosten van het ondersteunend bedrijf worden toegerekend aan elk van de partners op basis van gemene rekening.

Het College van Bestuur van De Onderwijsspecialisten maakt deel uit van het bestuur van REC Groot Gelre en een zeventiental samenwerkingsverbanden in het kader van Passend Onderwijs. Omdat er geen sprake is van ingebracht vermogen en "power to control" vindt geen consolidatie plaats.

3.6 Toelichting Staat van Baten & Lasten 2014

In 2014 is een batig exploitatieresultaat van € 586.000 gerealiseerd, ten opzichte van een begroot resultaat van -/€ 13.000. Het batig saldo wordt beïnvloed door eenmalige baten en lasten. Geschoond voor de eenmalige baten uit hoofde van Europese subsidies en lasten uit hoofde van de vorming van een voorziening voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers en een inhaalafschrijving, bedraagt het resultaat uit normale bedrijfsuitoefening € 73.000 (tekort). Het resultaat 2014 is in lijn met de herziene begroting 2014. De begroting 2014 is tussentijds aangepast in augustus 2014 vanwege tussentijdse groei van het aantal leerlingen. In de volgende paragrafen worden de baten en lasten in 2014 toegelicht.

3.6.1 Rijksbijdrage

In 2014 is aan Rijksbijdragen € 47,1 miljoen (vorig jaar € 45,5) ontvangen. De Rijksbijdragen zijn als volgt te specificeren:

	2014	Begroting 2014	2013
3.1 Rijksbijdrage OCW			
- Personeel	€ 40.081.268	€ 39.312.463	€ 38.686.261
- Personeels-/arbeidsmarktbeleid (Pamb)	- 2.083.258	- 1.998.474	- 1.902.276
- Materieel	- 4.260.391	- 4.091.557	- 3.986.545
Totaal Rijksbijdrage	€ 46.424.917	€ 45.402.494	€ 44.575.082
3.1.2 Overige subsidies OCW			
- Overige subsidie OC&W	- 598.069	-	- 796.050
- lerarenbeurs	- 55.299	-	- 138.207
Totaal overige subsidies OCW	€ 653.368	€ 751.342	€ 934.257
Totaal Rijksbijdragen	€ 47.078.285	€ 46.153.836	€ 45.403.154

De Rijksbijdrage is ten opzichte van het voorgaande jaar met 5% toegenomen.

Gespecificeerd per school zijn de opbrengsten als volgt:

Overzicht Rijksbijdrage per school	2014
Hamalandschool 00SO	€ 2.790.062
Mariëndael VMBO 00TQ (VO)	- 2.211.029
SO-LG 01RE	- 8.791.890
Prisma SO-ZML 03AE	- 3.499.817
VSO-MG 03RM	- 2.539.454
Christoffelschool 04AN	- 4.368.672
Het Aladon 05MF	- 1.170.005
VSO-LG 14PG	- 7.013.787
De Toekomst 16QF	- 2.020.441
De Linde 19SY	- 2.066.722
Anne Flokstraschool 19TG	- 1.728.441
De Wegwijzer 22NX	- 1.722.317
SO-MG 24HY	- 4.893.540
Lichtenbeek 05LW	- 326.041
De Blink 14NA	1.734.408
Prestatiebox	201.660
Totaal	€ 47.078.285

De exploitatieresultaten per school zijn niet gespecificeerd in deze jaarrekening. Daarvoor wordt verwezen naar de afzonderlijke school gebonden jaarafsluitingen. Deze maken geen onderdeel uit van deze jaarrekening.

De baten uit hoofde van de lerarenbeurs zijn als volgt te specificeren (op basis van model G):

	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Saldo 1-1-2014	Ontvangen in Verslagjaar	Baten in verslagjaar	Saldo nog te besteden Ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum					
Lerarenbeurs	645885	20-1-2014	6.317	6.317	6.317	2.632	3.685
Lerarenbeurs	643525	20-1-2014	2.734	2.734	2.734	1.139	1.595
Lerarenbeurs	643216	20-1-2014	14.965	14.965	14.965	6.235	8.729
Lerarenbeurs	643462	20-1-2014	22.392	22.392	22.392	9.330	13.062
Lerarenbeurs	645957	20-1-2014	4.434	4.434	4.434	1.848	2.587
Lerarenbeurs	601932	20-1-2014	18.218	18.218	18.218	7.591	10.627
Lerarenbeurs	643011	20-1-2014	3.658	3.658	3.658	1.524	2.134
Lerarenbeurs	644350	20-1-2014	2.476	2.476	2.476	1.032	1.444
Lerarenbeurs	602003	20-1-2014	32.671	32.671	32.671	13.613	19.058
Lerarenbeurs	644165	20-1-2014	9.570	9.570	9.570	3.988	5.583
Lerarenbeurs	645124	20-1-2014	2.217	2.217	2.217	924	1.293
Lerarenbeurs	645502	20-1-2014	13.893	13.893	13.893	5.445	8.104
Totaal			133.544		133.544	55.299	77.901

Van de Rijksbijdrage 2014 heeft € 2,2 miljoen betrekking op VO-onderwijs. De verdeling PO en VO is als volgt te specificeren:

Specificatie Rijksbijdrage Passend Onderwijs en Voortgezet Onderwijs	Voortgezet Onderwijs	Primair Onderwijs
Lumpsumvergoedingen		
- Personeel	€ 1.931.016	€ 40.288.808
- Materieel	- 228.900	- 4.031.490
Totaal normatieve bijdragen OCW	€ 2.159.916	€ 44.320.299
Totaal overige subsidies OCW	- 51.112	- 546.957
Totaal	€ 2.211.028	€ 44.867.256

3.6.2 Overige baten

In 2014 is € 3,9 miljoen gerealiseerd aan overige baten. Deze zijn als volgt te specificeren:

	2014	Begroting 2014	2013
- Ouderbijdrage	€ 76.387	€	€ 66.135
- Subsidie gymzalen	- 148.613	-	- 74.381
- Verhuur- en doorbelaste huisvestingskosten	- 356.136	-	- 398.291
- ESF-opbrengsten	- 1.447.333	- 1.613.000	-
- Het Congres	- 151.078	-	- 140.963
- AWBZ / REC bijdragen	- 1.087.812	-	- 942.462
- NAH centrum	- 160.140	-	- 103.956
- Overige dienstverlening	- 432.887	- 1.112.000	- 310.016
- Vermogensverschil verkrijging Oranjeschelp	- 49.767	-	107.024
Totaal	€ 3.910.153	€ 2.725.000	€ 2.143.228

De ouderbijdragen betreffen bijdragen voor speciale activiteiten als zomerkampen en feestdagen. De subsidie voor gymzalen is feitelijk gelijk aan de voorgaande jaren. In 2014 zijn de bijdragen voor twee schooljaren verantwoord, waardoor vergelijking niet mogelijk is.

De opbrengsten uit verhuur betreffen met name doorbelaste huur, bijkomende kosten en facilitaire diensten van schoolgebonden gebruikruimten aan derden (met name Groot Klimmendaal en MEE).

De ESF opbrengsten betreffen de baten van ESF actie 2012-2013. Er is met zeven projecten deelgenomen, welke allen definitief zijn vastgesteld door het Agentschap. De projectadministratie en begeleiding van de ESF projecten is uitgevoerd door een externe organisatie. De kosten van begeleiding zijn verantwoord onder de overige instellingslasten.

De AWBZ bijdragen betreffen incidentele bijdragen voor zorg gebonden ondersteuning van leerlingen.

3.6.3 Personele lasten

Het totaal aan directe loonkosten 2014 bedraagt € 43,0 miljoen (begroting € 42,1 miljoen). Ten opzichte van 2013 zijn de loonkosten toegenomen met 2,7 miljoen, ofwel 6,0%. De gemiddelde personele bezetting steeg in 2014 met 19 fte, wat de toename van de personeelskosten deels verklaart. Er heeft in 2014 een cao aanpassing plaatsgevonden. De meerkosten van de nieuwe cao bedragen twee procentpunt. In 2014 is gemiddeld 673 fte ingezet (2013 657 fte).

	2014	Begroting 2014	2013
Lonen en salarissen			
- Brutolonen en salarissen	€ 29.758.494	€	€ 28.579.218
- Sociale lasten	- 3.741.714	-	- 3.204.067
- Pensioenpremies	- 4.146.904	-	- 4.049.891
Totaal Lonen en salarissen	€ 37.647.112	€ 37.030.110	€ 35.833.176
Overige personele lasten			
- Dotaties personele voorzieningen	- 689.854	-	- 8.186
- Overige personele lasten	- 55.366	-	- 98.312
- Personeel niet in loondienst	- 3.595.599	-	- 3.631.503
- Reiskosten woon-werk	- 238.570	-	- 234.368
- Dienstreizen	- 256.275	-	- 275.508
Totaal Overige personele lasten	4.835.664	3.946.000	4.247.877
Personeel en arbeidsmarktbeleid:			
- Kosten ARBO	- 142.475	-	- 160.651
- Congressen / seminars	- 91.208	-	- 73.588
- Deskundigheidsbevordering	- 921.861	-	- 720.598
Totaal Personeel en arbeidsmarktbeleid	€ 1.155.544	€ 1.117.870	€ 954.837
Af: uitkeringen	- 627.635	-	- 725.295
Totaal	€ 43.010.685	€ 42.093.980	€ 40.310.595

3.6.4 Bezoldiging bestuurders en toezichthouders

De bestuurlijke verantwoordelijkheid van de bestuurders betreffen de Stichting ter bevordering van basisonderwijs, speciaal onderwijs, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs aan leerlingen met een beperking en de Stichting Orthopedagogische Onderwijsinstellingen Arnhem en omstreken. De bestuurders zijn aangesteld binnen de Stichting ter bevordering van basisonderwijs, speciaal onderwijs, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs aan leerlingen met een beperking. De bezoldiging wordt op basis van opdrachten verrekend tussen de afzonderlijke Stichtingen.

Een specificatie van de bezoldiging is opgenomen in bijlage 5.3

De leden van de Raad van Toezicht van de instelling ontvingen in 2014 een vergoeding voor hun werkzaamheden conform onderstaande richtlijn.

- Lid Raad van Toezicht: € 2.000,- per jaar.
- Lid Raad van Toezicht, incl. lid commissie: € 2.500,- per jaar.
- Voorzitter Raad van Toezicht: € 3.000,- waarvan € 1.500,- gedeclareerd

3.6.5 Afschrijvingen

In 2014 bedroegen de afschrijvingslasten € 1,46 miljoen. De afschrijvingslasten zijn als volgt te specificeren:

	2014	Begroting 2014	2013
Bedrijfsauto's	€ 0	€	€ 529
Beheer inventaris	- 196.978	-	- 189.877
Hardware	- 534.048	-	- 519.547
Machines & installaties	- 9.001	-	- 11.152
Meubilair	- 302.656	-	- 298.470
Onderwijsleerpakketten	- 118.355	-	- 120.890
Subtotaal afschrijvingen	- 1.161.038	- 1.178.000	- 1.140.465
Afschrijving investeringssubsidies	- -22.610	-	- -22.610
Inhaalafschrijving	324.695		
Totaal	€ 1.463.123	€ 1.178.000	€ 1.117.855

De gerealiseerde afschrijvingen 2014 zijn € 0,3 miljoen hoger dan begroot vanwege een inhaalafschrijving. Ten gunste van de afschrijvingskosten komt een vrijval uit toegekende investeringssubsidies.

3.6.6 Huisvestingslasten

In 2014 bedroegen de huisvestingslasten € 2,63 miljoen, € 0,2 miljoen meer dan gerealiseerd in 2013. Ten opzichte van de begroting is sprake van een stijging van ruim € 0,4 miljoen. De meerkosten komen voort uit eenmalige kosten vanwege een herhuisvestingsinitiatief in Deventer en een naheffing van de gemeente Arnhem voor de gebruikskosten van een tijdelijke schoolgebouw. De schoonmaakkosten zijn hoger dan begroot vanwege de onverwachte uitloop van een schoonmaakovereenkomst van De Blink in Veenendaal. Het schoonmaakonderhoud is per 1 augustus 2014 opgenomen in de mantelovereenkomst van Aalbers Schoonmaakbeheer. De kosten zijn als volgt te specificeren:

Specificatie huisvestingslasten	2014	Begroting 2014	2013
Energie en heffingen	€ 770.593	€ 750.000	€ 762.468
Eenmalige huisvestingskosten de Toekomst	-	-	-
Huur gebouwen en overige kosten	- 309.440	- 350.000	- 346.620
Onderhoud gebouwen	- 970.917	- 587.000	- 769.674
Schoonmaakkosten	- 580.867	- 550.000	- 553.008
Totaal	€ 2.631.817	€ 2.237.000	€ 2.431.770

3.6.7 Overige lasten

De overige instellingslasten 2014 bedragen € 3.411.000, inclusief de kosten van leermiddelen ad € 725.000. In 2013 bedroegen de overige lasten € 3.331.000. Onder de kosten zijn ook de kosten van Hét Congres ad € 96.000 verantwoord. De opbrengsten van Hét Congres zijn verantwoord onder de overige opbrengsten. Ten opzichte van de begroting 2014 is sprake van een onderschrijding van de kosten. Deze afwijking wordt, naast de vermelde kosten van Hét Congres, door een afwijkende presentatie van ESF kosten en baten.

De overige lasten zijn als volgt te specificeren:

	2014	Begroting 2014	2013
Abonnementen	€ 41.115	€	€ 36.789
Accountantskosten	- 13.177	-	- 20.153
Administratieve beheerskosten	- 150.362	-	- 95.610
Advies- en onderzoekskosten	- 295.315	-	- 203.114
Cadeau- en representatie	- 220.281	-	- 226.244
Communicatiekosten	- 185.881	-	- 218.972
Drukwerk (briefpapier etc.)	- 100.749	-	- 63.853
ESF-kosten	- 49.790	-	- 131.112
Huishoudelijke uitgaven	- 116.889	-	- 129.518
Kantinekosten	- 160.668	-	- 138.439
Kantoorartikelen	- 56.901	-	- 57.607
Kosten Hét Congres	- 96.000	-	- 96.000
Lesmaterialen	- 724.567	-	- 705.231
Onderhoud inventarissen	- 33.733	-	- 30.900
Onderhoud software en computerbenodigdheden	- 505.735	-	- 392.477
Overige instellingskosten	- 156.652	-	- 372.421
Contributies	- 106.713	-	- 64.882
Porti	- 40.441	-	- 57.824
Reproductiekosten	- 220.197	-	- 161.455
Telefoon	- 134.834	-	- 128.282
Totaal	€ 3.410.000	€ 4.261.000	€ 3.330.883

De kosten van de accountant worden positief beïnvloed door de vrijval van een reservering uit voorgaande jaren. Het accountantskosten zijn als volgt te specificeren:

	2014	2013
1 Controle jaarrekening	€ 13.177	€ 16.584
2 Overige controle werkzaamheden	-	- 2.662
4 Niet controle diensten	-	- 907
Totaal	€ 13.177	€ 20.153

3.6.8 Financiële baten

De financiële baten betreffen rentebaten over bancaire tegoeden. Er hebben in 2014 geen beleggingsactiviteiten plaatsgevonden.

4. Overige gegevens

4.1 Controleverklaring

(controleverklaring zie volgende pagina)

4.2 Resultaat

Het resultaat van € 585.727 is als volgt verwerkt in het eigen vermogen:

- Algemene reserve	€ 692.727 (toevoeging)
- Bestemmingsreserve Privaat	€ 10.000 (toevoeging)
- Bestemmingsreserve materialisatie nieuwbouw	<u>€ -117.000</u> (onttrekking)
Totaal mutatie eigen vermogen	€ 585.727

4.3 Gebeurtenissen na balansdatum

In het voorjaar van 2014 is het wetsvoorstel tot doordecentralisatie van het buitenonderhoud van scholen goedgekeurd door De Staten Generaal. De doordecentralisatie wordt geëffectueerd per 1 januari 2015 en kan leiden tot aanzienlijke financieel consequenties vanwege achterstallig onderhoud van gebouwen door gemeenten en niet toereikende bekostiging.

5. BIJLAGEN onderdeel uitmakend van de jaarrekening

5.1 Algemene instellingsgegevens

De Onderwijsspecialisten bestaat sinds 1 januari 2012 uit een Personele Unie tussen 'Stichting ter bevordering van basisonderwijs, speciaal onderwijs, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs aan leerlingen met een beperking' voor cluster 3 onderwijs en 'Stichting Orthopedagogische Onderwijsinstellingen Arnhem en omstreken' voor cluster 4 onderwijs. Beide Stichtingen hebben dezelfde Raad van Toezicht, College van Bestuur, ondersteunende diensten en het organisatie-onderdeel Dienstverlening. Gezamenlijke opereren zij vanuit de naam De Onderwijsspecialisten. Hiermee zijn de kwaliteiten van beide onderwijsinstellingen verenigd in één onderwijsorganisatie.

Statutaire naam: Stichting ter bevordering van basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, voortgezet speciaal en voortgezet onderwijs aan leerlingen met een beperking.

De verkorte naam: *De Onderwijsspecialisten*.

De Stichting is opgericht bij notariële akte de dato 3 november 1994. De statuten zijn gewijzigd bij notariële akte van 4 juli 2006, 28 november 2008 en 27 december 2011.

De Stichting stelt zich ten doel zonder winstoogmerk onder andere de bevordering van basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, voortgezet en speciaal voortgezet onderwijs op rooms-katholieke en protestants christelijke grondslag evenals openbaar onderwijs in het werkgebied, waarbij het onderwijsaanbod gericht is op een ieder kind en zoveel mogelijk aansluit op diens specifieke aanleg en behoeften.

Visie: Met onze specifieke kennis op het gebied van onderwijs en ondersteuning bieden we leerlingen in onze samenwerkingsverbanden met behoefte aan specialistische onderwijs-ondersteuning een breed aanbod aan speciale arrangementen. Dit bieden wij zowel op onze scholen als binnen het reguliere basis, voortgezet- en beroepsonderwijs. Wij onderscheiden ons vanwege onze geïntegreerde kennis op het gebied van onderwijs, gedrag en zorg. Daardoor zijn wij in staat oplossingen aan te reiken voor nagenoeg alle specifieke ondersteuningsvragen. We stemmen onze begeleiding af met ouders en partners in het regulier onderwijs, (jeugd) zorg of revalidatie. Wij zijn gericht op het vergroten van mogelijkheden van leerlingen, zodat zij volwaardig kunnen deelnemen in de maatschappij. Voor leerlingen met specifieke ontwikkelingsmogelijkheden en hulpvragen stimuleren we de ontwikkeling, zowel cognitief, lichamelijk als sociaal-emotioneel. Daarvoor bieden we onderwijs en een dienstenpakket aan, gecombineerd met betekenisvol praktijkleren en gericht op een toekomstige werkplek of baan. Onlosmakelijk is daaraan verbonden onze focus op wonen, werken, vrije tijd en burgerschap. Het onderwijs en de dienstverlening wordt aangeboden door hoog opgeleide professionals. Deze professionals zijn expert in het zoeken naar mogelijkheden om leren te stimuleren.

Missie: Wij zetten ons onvoorwaardelijk in voor de ontwikkeling van elke leerling. We nemen initiatief om samen met anderen ons doel te bereiken: voor elke leerling een volwaardige plek in de samenleving.

Samenstelling Raad van Toezicht

- Voorzitter : De heer H. Luchtmeijer
- Lid : De heer J.H.J. Baardemans
- Lid : De heer C. Donker
- Lid : De heer D.H. van Uitert
- Lid : Mevrouw J. Pijl
- Lid : De heer J.H. Bootsma (tot 1-11-2014)
- Lid : Mevrouw M. van Etteger

Samenstelling College van Bestuur

- Voorzitter : De heer W. Ludeke
- Lid : De heer H.J.M. Loeffen

5.2 De organisatiestructuur

Binnen De Onderwijsspecialisten wordt gewerkt met een College van Bestuur en een Raad van Toezicht. Het College van Bestuur geeft leiding aan het centrale management. Het centrale management bestaat uit twee regiodirecteuren, de directeur Centrale Diensten en de directeur Dienstverlening.

Organisatiestructuur	Locatie	Naam	Functie
De Onderwijsspecialisten			
College van Bestuur	Arnhem	Dhr. W. Ludeke	Voorzitter
College van Bestuur	Arnhem	Dhr. H.J.M. Loeffen	Lid
Centrale Diensten	Arnhem	Dhr. T.C. Vos	Directeur
Dienstverlening	Arnhem	Dhr. L.J.C.M. ter Steeg	Directeur
<u>Regio's:</u>	Arnhem		
	Oost	Dhr. E. Klaassen	Regiodirecteur
	Gelderland/Achterhoek	Dhr. J. Lindemulder	
	Stedendriehoek		
	Zuidwest Veluwe		
Scholen regio Zuidwest Veluwe			
De Toekomst SO, VSO-ZML	Ede	Dhr. J. Schleedoorn	Directeur
De Wegwijzer SO-ZML	Ede	Dhr. C. Adriaansen	Directeur
De Blink SO, VSO ZML	Veenendaal	Dhr. B. Gorseling	Directeur
Scholen regio Arnhem			
Lichtenbeek SO-LG, SO-MG	Arnhem	Dhr. M. de Leeuw	Directeur
		Mw. T. Buitenhuis	Directeur
S.G. Mariëndael VMBO, VSO-LG	Arnhem	Dhr. H. Borra	Directeur
Het Prisma VSO-ZML, VSO-MG	Arnhem	Mw. N. Lahaye	Directeur
Scholen regio Oost Gelderland / Achterhoek			
Het Aladon SO en VSO-ZML	Aalten	Dhr. J. van de Weerd	Directeur
Christoffelschool SO Didam	Didam	Dhr. R. Bakker	Directeur
De Ziep VSO-ZML Didam	Didam	Mw. M. Kleinpenning	Directeur
S.G. Mariëndael SO-MG Doetinchem	Doetinchem	Mw. H. Dahm	Directeur
Hamalandschool SO & VSO-ZML Lichtenvoorde	Lichtenvoorde	Dhr. J. van de Weerd	Directeur
Anne Flokstraschool SO & VSO-ZML Zutphen	Zutphen	Dhr. R. Wartena	Directeur
Scholen regio Stedendriehoek			
Het Kroonpad SO-LG Apeldoorn	Apeldoorn	Dhr. F. Spiegelenberg	Directeur
De Linde SO en VSO-ZML Deventer	Deventer	Mw. J. Tijhuis	Directeur

5.3 Bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

	Voorzitter College van Bestuur
Overzicht bezoldiging bestuurders	W. Ludeke
Vanaf welke datum is de persoon als bestuurder werkzaam in uw organisatie?	1-sep-06
Is de persoon in het verslagjaar voorzitter van het bestuur geweest?	Ja
Einde dienstverband	n.v.t.
Omvang dienstverband in fte	1,0000
	2014
Wat is de totale beloning	€ 109.703,=
Wat is/zijn de bruto onkostenvergoeding(en)	€ -
Wat zijn de voorziening(en) beloningen op termijn	€ 28.732,=
Wat is de uitkering bij beëindiging dienstverband	€ -
Fiscale bijtelling bedrijfsauto	€ 10.999,=
	Lid College van Bestuur
Overzicht bezoldiging bestuurders	H. Loeffen
Vanaf welke datum is de persoon als bestuurder werkzaam in uw organisatie?	1-sep-06
Is de persoon in het verslagjaar voorzitter van het bestuur geweest?	Nee
Einde dienstverband	n.v.t.
Omvang dienstverband in fte	1,0000
	2014
Wat is de totale beloning	€ 109.703,=
Wat is/zijn de bruto onkostenvergoeding(en)	€ -
Wat zijn de voorziening(en) beloningen op termijn	€ 25.991,=
Wat is de uitkering bij beëindiging dienstverband	€ -
Fiscale bijtelling bedrijfsauto	€ 7.970,=

Vermelding alle toezichthouders

Functie	Voorzitter of lid	Naam	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Beloning (op jaar-basis)	Belastbare vaste en variabele onkosten-vergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband
RvT	Voorzitter	De heer H. Luchtmeijer	01-08-2008	01-01-2018	€ 1.500			
RvT	Lid	De heer J.H.J. Baardemans	01-01-2011	01-01-2015	€ 2.500			
RvT	Lid	De heer C. Donker	01-01-2011	01-01-2015	€ 2.500			
RvT	Lid	Mevrouw J. Pijl	22-06-2009	01-01-2018	€ 2.500			
RvT	Lid	De heer D.H. van Uitert	01-01-2011	01-01-2015	€ 2.500			
RvT	Lid	De heer J.H. Bootsma	01-08-2012	01-11-2014	€ 2.000			
RvT	Lid	Mevrouw M. van Etteger	01-01-2012	01-01-2016	€ 2.500			

Vermelding gegevens van eenieder van wie de bezoldiging de WNT-norm te boven gaat

Functie	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband	Motivatie overschrijding van de norm
n.v.t.								